

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінанси небанківських установ

Освітня програма Фінанси, банківська справа і страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа і страхування

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінанси небанківських установ
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Криховецька З.М.
Контактний телефон викладача	+38(066)4717708
E-mail викладача	zorigana.krykhovetska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=2479
Консультації	Очні консультації: згідно з розкладом консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Ускладнення форм та способів розміщення тимчасово вільних коштів призвело до появи нових специфічних видів професійної діяльності, які спрямовані на обслуговування власників таких фінансових ресурсів. Така професійна діяльність представляє собою діяльність з надання різноманітних фінансових послуг суб'єктам господарювання, фізичним особам, державі, органам місцевого самоврядування. Небанківські фінансові установи виступають посередниками, які трансформують заощадження населення у інвестиції, що надходять до економіки країни. Банківські установи не спроможні виконувати увесь спектр фінансових послуг у яких населення відчуває потребу, крім того, у необхідні для нього терміни і за відповідну плату. Розвиток небанківських фінансових установ вимагає глибоких знань щодо організації та механізму їх функціонування, застосування теоретичних і практичних основ операцій, що здійснюються ними, і використання набутих знань у практичній роботі.</p> <p>З метою узагальнення процесів функціонування та розвитку небанківських фінансових установ і глибшого їх висвітлення вивчається даний курс.</p> <p>У курсі "Фінанси небанківських установ" розглядаються особливості фінансової діяльності небанківських фінансових установ. Предметом курсу є система економічних відносин, які виникають з приводу формування та використання ресурсів небанківськими фінансовими установами</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Сформувані у студентів комплексне розуміння фінансів небанківських фінансових установ, виробити практичні навички використання здобутих знань у практичній діяльності, розвинути сучасне наукове мислення.</p> <p>Завдання дисципліни полягає в тому, щоб з'ясувати роль небанківських установ на ринку, розібратися в особливостях формування та використання фінансових ресурсів небанківських установ, практично засвоїти методику аналізу показників діяльності небанківських установ.</p>	
4. Компетентності	
<p>Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання діяльності небанківських фінансових установ .</p> <p>Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень в діяльності небанківських фінансових установ.</p> <p>Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності небанківських фінансових установ</p>	
5. Результати навчання	
<p>Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>Визначати особливості функціонування та фінансів небанківських установ</p>	

Знати механізм функціонування небанківських фінансових установ
 Володіти методичним інструментарієм діагностики стану діяльності небанківських фінансових установ
 Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
 Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності небанківських фінансових установ.
 Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
 Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових ринків, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
 Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових ринків.
 Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
 Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 120 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	90

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	072 Фінанси, банківська справа і страхування	третій	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ І РОЛЬ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ</p> <p>Суть та особливості діяльності небанківських фінансових посередників. Функції фінансових посередників. Види небанківських фінансових установ. Порядок створення та діяльності фінансових установ.</p>	Лекція, практичне заняття	[3, 12- 18]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 2. ДІЯЛЬНІСТЬ КРЕДИТНИХ СПІЛОК ТА ЛОМБАРДІВ.</p> <p>Організація діяльності кредитних спілок. Порядок формування капіталу та зобов'язань кредитних спілок. Види діяльності кредитних спілок. Припинення діяльності. Стан та проблеми надання фінансових послуг кредитними спілками в</p>	Лекція, практичне заняття	[4, 10- 18]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми	7 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Україні. Організація діяльності ломбардів. Порядок формування ресурсів. Особливості надання фінансових послуг ломбардами в Україні. Показники діяльності кредитних установ та їх оцінка.</p>					
<p>ТЕМА 3. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ІСІ Поняття та види ІСІ. Інвестиційна декларація ІСІ. Регламент ІСІ. Класифікація інститутів спільного інвестування. Правовий статус корпоративного фонду. Формування капіталу корпоративного фонду. Порядок провадження діяльності корпоративного фонду. Припинення корпоративного фонду. Правовий статус пайового фонду. Створення пайового фонду. Функціонування пайового фонду. Припинення пайового фонду. Цінні папери інституту спільного інвестування. Проспект емісії цінних паперів інституту спільного інвестування. Реєстрація випуску акцій корпоративного фонду та проспекту їх емісії.. Розміщення та викуп розміщених цінних паперів інституту спільного інвестування. Конвертація цінних паперів інституту спільного інвестування. Дивідендна політика інвестиційного фонду. Склад і структура активів інституту спільного інвестування. Визначення вартості чистих активів.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[5,12-18]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>7 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 4. НЕДЕРЖАВНІ ПЕНСІЙНІ ФОНДИ: ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ. Організація діяльності НПФ. Інвестиційна декларація</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[7,12-18]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного</p>	<p>7 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>пенсійного фонду. Формування ресурсів. Склад активів пенсійного фонду. Загальні обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами пенсійного фонду. Порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду. Припинення діяльності.</p>			го заняття, розв'язати задачі, пройти тестування до теми		
<p>Тема 5. ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ. Організація діяльності страхових компаній. Порядок формування капіталу та зобов'язань. Види діяльності. Структура активів страхових компаній. Припинення діяльності. Стан та проблеми надання послуг страховими компаніями в Україні. Показники оцінки діяльності та їх аналіз.</p>	Лекція, практичне заняття	[8,12-18]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі, пройти тестування до теми	5 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 6. ФІНАНСИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ КОМПАНІЙ. Поняття та особливості організації діяльності інвестиційних компаній. Види діяльності. Ліцензування діяльності. Формування ресурсів. Показники оцінки діяльності та їх аналіз.</p>	Лекція, практичне заняття	[9]	Опрацювати лекційний матеріал, розв'язати задачі	7 бали	До наступного заняття за розкладом
<p>ТЕМА 7. КОМПАНІЇ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ Організація діяльності КУА. Ліцензування діяльності компанії з управління активами ІСІ. Вимоги до посадових осіб інституту спільного інвестування та компанії з управління активами інституту спільного інвестування Характеристика діяльності компанії з управління активами ІСІ. Обмеження діяльності компанії з управління активами. Винагорода компанії з управління активами. Ліцензування КУА з</p>	Лекція, практичне заняття	[5,7,12-18]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми	7 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>управління недержавним пенсійним фондом.</p> <p>Характеристика діяльності з управління активами НПФ. Вимоги до здійснення управління активами пенсійного фонду. Обмеження діяльності осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів. Умови проведення заміни особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійних фондів. Анулювання ліцензії на провадження діяльності з управління активами пенсійних фондів. Винагорода за надання послуг з управління активами пенсійних фондів.</p> <p>Показники оцінки діяльності КУА та їх аналіз.</p>					
<p>Тема 8. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ КОМПАНІЙ.</p> <p>Організація діяльності фінансових компаній. Види діяльності. Ліцензування діяльності.</p> <p>Факторингові компанії. Зміст факторингу як кредитної послуги фінансових установ. Види факторингу, їх характеристика. Механізм факторингу.</p> <p>Лізингові компанії. Види лізингу, їх характеристика. Механізм лізингового кредитування. Структура та порядок укладання лізингової угоди. Лізингові платежі.</p> <p>Структура пасивів і активів фінансової компанії.</p> <p>Практика та проблеми діяльності фінансових компаній в Україні.</p> <p>Показники оцінки діяльності та їх аналіз.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,6, 12-18]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові</p>				

	<p>зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (20 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (10 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за ІНДЗ (10 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	

1. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16.01.2003. К.: Істина, 2003. – 368с.
2. Господарський кодекс України. – Харків: ПП “ІГВІНІ”, 2005. –208с.
3. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.2001р. № 2664-III.(зі змінами).
4. Закон України “Про кредитні спілки” № 2908-III від 20.12.2001(зі змінами). – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 05.07.2012 № 5080-VI.
6. Закон України “Про фінансовий лізинг” від 11.12.2003 (зі змінами).
7. Закон України “Про недержавне пенсійне забезпечення” від 9.07.2003 (зі змінами).
8. Закон України “Про страхування” № 85/96-ВР від 07.03.1996 (зі змінами).
9. Закон України ”Про ринки капіталів і організовані товарні ринки” № 3480-IV (зі змінами)
10. Закон України «Про споживче кредитування» 1734-VIII, від 15.11.2016
11. Положення про порядок надання фінансових послуг ломбардами, затверджено розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України № 3981 від 26. 04. 2005, зі змінами. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
12. Горбач Л. М. , Каун О. Б. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : Кондор, 2006. 436 с.
13. Науменкова С. В. , Міщенко С. В. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. К. : Знання, 2010. 532 с.
14. Онищенко В.О., Завора Т.М. Ринок фінансових послуг : навч посіб Полтава: Полт НТУ, 2017. 409 с.
15. Прямухіна Н.В. Ринок фінансових послуг : навч посіб, К.: ЦНЛ, 2016. 304 с.
16. Ринок фінансових послуг: навч. посібник / Д. І. Дема, І. В. Абрамова, І. А. Шубенко, Л.В. Недільська, В.М. Трокоз. [3-тє вид., стереотипне]. – К.: Алерта, 2017. – 376 с.
17. Сич Є., Ільчук В., Гавриленко Н. Ринок фінансових послуг : навч посіб. К. : ЦНЛ. 2017. 428 с.
18. Черкасова С. В. Ринок фінансових послуг : навч посіб [для студ. вищ. навч. заклад.] Львів : Магнолія – 2006, 2007. 496 с.

Викладач _____

Криховецька З.М.